

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความต้องการของนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดเชียงใหม่ในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามที่จัดทำโดยนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งกำลังศึกษากระบวนการวิชาการค้นคว้าอิสระเรื่อง ความต้องการของนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดเชียงใหม่ในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ซึ่งเป็นนักบัญชีของกิจการ (ผู้จัดการแผนกบัญชี สมุหบัญชี หรือ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานในกิจการ) กรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่เป็นอิสระและเป็นความจริงมากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยเท่านั้น

แบบสอบถามชุดนี้ จะมีรายละเอียดทั้งหมด 4 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี
- ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้

นายธกมล เกื้อกุลวงศ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ท่านเลือกและตอบคำถามในช่องว่างที่เว้นไว้

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

น้อยกว่า 26 ปี

26 - 30 ปี

31 - 40 ปี

40 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

สูงกว่าปริญญาโท

4. สาขาที่สำเร็จการศึกษาสูงสุด

สาขาบัญชี

สาขาบริหารธุรกิจ

สาขาอื่น ๆ

5. ตำแหน่งงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

ผู้จัดการฝ่าย/แผนกบัญชี

สมุหบัญชี

พนักงานบัญชี

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี

น้อยกว่า 6 ปี

6 -10 ปี

11 - 15 ปี

มากกว่า 15 ปี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม

7. รูปแบบของธุรกิจของกิจการที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด/ห้างหุ้นส่วนสามัญ
จดทะเบียน

บริษัทจำกัด

8. ทุนจดทะเบียนของกิจการที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000,000 บาท

1,000,000 - 5,000,000 บาท

5,000,000 - 10,000,000 บาท

มากกว่า 10,000,000 บาท

9. ลักษณะของกิจการ

☐ การผลิตสินค้า	☐ การบริการ
☐ ค้าส่ง	☐ ค้าปลีก

10. จำนวนนักบัญชีของกิจการที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

☐ 1 – 2 คน	☐ 3 – 5 คน
☐ 6 – 10 คน	☐ มากกว่า 10 คน(โปรดระบุ).....คน

11. มูลค่ารวมของสินทรัพย์ถาวรของกิจการ (ไม่รวมที่ดิน)

☐ ไม่เกิน 10 ล้านบาท	☐ 11 – 30 ล้านบาท
☐ 31 – 50 ล้านบาท	☐ 51 – 100 ล้านบาท
☐ 101 -200 ล้านบาท	

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี

12. ท่านคิดว่าการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีมีความจำเป็นในการปฏิบัติงานบัญชีหรือไม่

- ไม่จำเป็น
- จำเป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เพื่อยกระดับหน้าที่การงานให้สูงขึ้นมีความก้าวหน้า
  - เพื่อให้งานที่ทำมีประสิทธิภาพและนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง
  - เพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพในโลกปัจจุบัน
  - เพื่อเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในสายงานด้านวิชาชีพบัญชี
  - เพื่อการได้รับการยอมรับจากผู้ประกอบการหัวหน้าและลูกน้อง
  - เพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.วิชาชีพบัญชี พ.ศ.2543
  - อื่นๆ (ระบุ) .....

13. ท่านได้เข้ารับการอบรมทางวิชาชีพบัญชีด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ด้านการวิเคราะห์ห้งบการเงิน กรณีศึกษาทางบัญชี
- ด้านการบัญชี มาตรฐานบัญชี การสอบบัญชี
- ด้านกฎหมายและภาษีอากร
- ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศทางบัญชี โปรแกรมสำเร็จรูปบัญชี
- ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร
- ด้านทัศนคติ ปรับความคิดให้ริเริ่มสร้างสรรค์
- ด้านการทำงานเป็นทีม
- ด้านการพูด สนทนา การนำเสนอผลงาน
- ด้านภาวะผู้นำ
- ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

กรุณาใช้ข้อมูลดังต่อไปนี้ประกอบการตอบคำถามข้อที่ 14 -16

1. **ทักษะทางปัญญา** หมายถึง ทักษะที่ช่วยให้นักบัญชีแก้ปัญหา สามารถระบุต้นเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข ตัดสินใจและแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรได้
2. **ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน** หมายถึง ทักษะในการคำนวณ การใช้คอมพิวเตอร์ ความเข้าใจการหลักการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. **ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล** หมายถึง ความสามารถในการจัดการตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปรับตัว และความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี
4. **ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร** หมายถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม การนำเสนอและการอภิปราย
5. **ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ** หมายถึง ความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมีภาวะผู้นำ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด

14. ท่านคิดว่า ท่านสามารถพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีแต่ละด้านได้ด้วยวิธีใด มากที่สุด (ในแต่ละข้อตอบได้เพียง 1 คำตอบ)

ข้อ	ทักษะทางวิชาชีพ	วิธีการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี				
		การเรียนรู้ใน สถาบันการ ศึกษา	การเข้า อบรมและ สัมมนา	ศึกษาหรือ เรียนรู้ด้วย ตนเอง	ฝึกฝนหรือ ด้วยตนเอง เป็นประจำ	อื่น ๆ (โปรดระบุ)
1	ทักษะทางปัญญา					
2	ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติ และหน้าที่การงาน					
3	ทักษะทางคุณลักษณะ เฉพาะบุคคล					
4	ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและการ สื่อสาร					
5	ทักษะการบริหารองค์กร และการจัดการทางธุรกิจ					

15. ท่านมี โอกาส พัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีแต่ละด้านอยู่ในระดับใด

ข้อ	ทักษะทางวิชาชีพ	ระดับโอกาสในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ทักษะทางปัญญา					
2	ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติ และหน้าที่การงาน					
3	ทักษะทางคุณลักษณะ เฉพาะบุคคล					
4	ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและการ สื่อสาร					
5	ทักษะการบริหารองค์กร และการจัดการทางธุรกิจ					

16. ท่านคิดว่าทักษะทางวิชาชีพบัญชี **ในปัจจุบัน** ของท่านอยู่ในระดับใด

ข้อ	ทักษะทางวิชาชีพ	ระดับทักษะทางวิชาชีพในปัจจุบัน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ทักษะทางปัญญา					
2	ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติ และหน้าที่การงาน					
3	ทักษะทางคุณลักษณะ เฉพาะบุคคล					
4	ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและการ สื่อสาร					
5	ทักษะการบริหารองค์กร และการจัดการทางธุรกิจ					

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบ ที่ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด

ข้อ	ทักษะทางวิชาชีพ	ระดับความต้องการพัฒนาทักษะ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ทักษะทางปัญญา						
1.1	ความสามารถในการจัดหา ศึกษาหรือ แสวงหาความรู้ ความเข้าใจจากแหล่งต่าง ๆ					
1.2	ความสามารถในการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและ วิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล					
1.3	ความสามารถในการระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมา ก่อน					
2. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน						
2.1	ความชำนาญทางตัวเลข (ด้านคณิตศาสตร์และสถิติ)					
2.2	ความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่นการใช้ Word Excel PowerPoint หรือสืบค้นข้อมูลผ่านระบบInternet					

ข้อ	ทักษะทางวิชาชีพ	ระดับความต้องการพัฒนาทักษะ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.3	ความสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงของการปฏิบัติงานบัญชี เช่น ความผิดพลาดจากการบันทึกบัญชี ปัญหาจากระบบการควบคุมภายในและจัดการลดความเสี่ยง					
2.4	ความสามารถวัด/คำนวณมูลค่าของทรัพยากรทางเศรษฐกิจ					
2.5	ความสามารถจัดทำรายงานและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้อบังคับ กฎหมาย ที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน					
2.6	ความสามารถจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจ					
2.7	ความเข้าใจและมีความสามารถวิเคราะห์ห้บการเงินได้					
2.8	ความรู้และความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ดังนี้					
	- มาตรฐานการบัญชี					
	- มาตรฐานการสอบบัญชี					
	- กฎหมายภาษีอากร					
	- กฎหมายแพ่ง และพาณิชย์					
	- เทคโนโลยีสารสนเทศรวมถึง โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี					
3. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล						
3.1	ความสามารถในการจัดการตนเอง เช่น การควบคุมอารมณ์ ให้คงที่เมื่อประสบปัญหาที่งาน เพื่อนร่วมงาน หรือ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง					
3.2	ความสามารถในการเป็นผู้คิดริเริ่มและความสามารถโน้มน้าวผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม และมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
3.3	ความสามารถที่จะเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด และจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา					
3.4	ความสามารถที่จะเข้าร่วม และปรับตัวให้เข้ากับ การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมการทำงาน หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชี					

ข้อ	ทักษะทางวิชาชีพ	ระดับความต้องการพัฒนาทักษะ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.5	ความสามารถพิจารณาปรับใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ให้เข้ากับการตัดสินใจในการปฏิบัติงานด้านบัญชี					
3.6	ความสามารถในการระมัดระวังสงสัย เกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี					
4. ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร						
4.1	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการแก้ไขปัญหา ความขัดแย้ง					
4.2	สามารถทำงานเป็นทีม โดยการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือ แสดงบทบาทผู้นำ ผู้ตามได้อย่างเหมาะสม					
4.3	ความสามารถทำงานร่วมกันที่มี กับ บุคคล ที่ต่าง วัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกันได้					
4.4	ความสามารถทำงานใน <u>องค์กร</u> ที่มีวัฒนธรรมต่างกันได้ อย่างมีประสิทธิภาพ					
4.5	ความสามารถในการนำเสนอ การพูดคุย การรายงาน และ การปกป้องมุมมองของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการ เขียนและพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ					
4.6	ความสามารถในการฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ					
4.7	ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอื่น นอกเหนือจาก ภาษาไทย เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น					
5. ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ						
5.1	ความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์การบริหาร โครงการ การบริหารงานบุคคลและทรัพยากรการ ตัดสินใจต่าง ๆ					
5.2	ความสามารถด้านความเป็นผู้นำ เช่น สามารถจูงใจและ พัฒนาบุคลากร ความสามารถที่จะจัดแบ่งหน้าที่ และเป็น ที่ยอมรับของบุคคลอื่น ได้					
5.3	ความสามารถพิจารณาและตัดสินใจ ได้อย่างผู้มีวิชาชีพ บัญชี					

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ท่านคิดว่าปัญหาในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีอยู่ในระดับใด

ข้อ	ปัญหาด้านคุณสมบัติของนักบัญชี	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การจัดอบรมสัมมนาโดยหน่วยงานภายนอกมีจำนวนน้อย					
2	การฝึกอบรมมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง					
3	เวลาในการจัดการอบรมมักตรงกับเวลาทำงาน					
4	ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมเอง					
5	นักบัญชีไม่ให้ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานของตนเอง					
6	ขาดความมุ่งมั่นอดทน ไม่มีความสนใจจนขวนขวายหาความรู้ใหม่					
7	ข้อปฏิบัติตามกฎหมายส่วนใหญ่ค่อนข้างเข้าใจยาก อาจเกิดความผิดพลาดหากปฏิบัติไม่ถูกต้อง					
8	ความแตกต่างของมาตรฐานการบัญชีกับระเบียบปฏิบัติของกรมสรรพากรในหลายเรื่อง มักก่อให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน					
9	กฎหมายบัญชีมีการปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา ทำให้นักบัญชีต้องคอยติดตามข่าวสารอยู่เสมอ					
10	ขาดแรงจูงใจจากกิจการ SMEs ที่ปฏิบัติงานอยู่ในการสร้างแรงจูงใจให้นักบัญชีมองเห็นความก้าวหน้าในอาชีพการงาน					
11	อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ

.....
 .....
 .....

ภาคผนวก ข

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ฉบับที่ 3

เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพ

สารบัญ	ย่อหน้าที่
เป้าหมายและขอบเขต	1-4
บทนำ	5-11
วันถือปฏิบัติ	12
ทักษะทางวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	13-18
การศึกษาทั่วไป	19-24

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

เป้าหมายและขอบเขต

1. มาตรฐานฉบับนี้อธิบายส่วนผสมของทักษะที่บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จำเป็นต้องมีเพื่อให้ได้คุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ส่วนหนึ่งของเป้าหมายของมาตรฐานฉบับนี้ คือ การชี้ให้เห็นว่าการศึกษาโดยทั่วไปที่มาจากหลากหลายรูปแบบนั้น สามารถส่งผลต่อทักษะเหล่านี้ได้อย่างไร
2. จุดมุ่งหมายของมาตรฐานฉบับนี้คือการทำให้มั่นใจได้ว่าบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นสมาชิกขององค์กรสมาชิกสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติต้องมีส่วนผสมของทักษะด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม (ทักษะทางปัญญา ทางวิชาการเชิงปฏิบัติ ทางคุณลักษณะเฉพาะตน ทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และทางองค์กร) ในการทำหน้าที่ฐานะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสามารถประกอบอาชีพของตนได้ในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพที่มีความสามารถซึ่งปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อนได้
3. ทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ
  - 1) ทักษะทางปัญญา
  - 2) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน
  - 3) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล
  - 4) ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร
  - 5) ทักษะทางองค์กรและการจัดการธุรกิจ
4. มาตรฐานฉบับนี้ยังได้กล่าวถึงการศึกษาเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจแต่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะต่างๆ ข้างต้น และอาจสร้างส่วนหนึ่งของการศึกษาทั่วไปได้ มาตรฐานฉบับนี้ไม่ครอบคลุมเรื่องการศึกษาสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ ข้อกำหนดด้านประสบการณ์การทำงานจริง หรือการวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะทางวิชาชีพ (อ้างอิงมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2 เรื่อง เนื้อหาของโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ ฉบับที่ 4 เรื่อง ค่านิยมทางวิชาชีพ

จรรยาบรรณทางวิชาชีพและทัศนคติทางวิชาชีพมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 5 เรื่อง ข้อกำหนดด้านประสบการณ์การทำงานจริงสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 6 เรื่อง การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะทางวิชาชีพ)

บทนำ

5. ทักษะเป็นส่วนหนึ่งของขีดความสามารถที่ต้องมีในผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อแสดงถึงสมรรถนะของตน ขีดความสามารถเหล่านี้ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ขีดความสามารถเหล่านี้เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงศักยภาพที่สามารถนำไปใช้ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันได้ สิ่งสำคัญคือทำให้แน่ใจได้ว่าโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีได้รวมการพัฒนาของความรู้ ทักษะ ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติ
6. ความคาดหวังที่มากขึ้นจากผู้ว่าจ้าง ลูกค้า และสาธารณชน ที่มีต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการทำงานและสังคม เป็นการเพิ่มความสำคัญของทักษะทางวิชาชีพ
7. ทักษะที่หลากหลายสามารถจัดประเภทและอธิบายได้หลายลักษณะ ทั้งนี้ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะที่ปรากฏในย่อหน้าที่ 16 – 21
8. ทักษะที่เหมาะสมช่วยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้ใช้ความรู้จากการศึกษาทั่วไปได้อย่างประสบความสำเร็จ การพัฒนาทักษะเหล่านี้ไม่อาจสำเร็จได้ด้วยโปรแกรมใดๆ เพียงโปรแกรมเดียวแต่จะสำเร็จได้โดยรวมทั้งจากโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีควบคู่ไปกับประสบการณ์การทำงานจริงและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่วนใหญ่แล้วทักษะทางวิชาชีพจะ "ได้ผลสูงสุดเมื่อใช้อย่างมีจรรยาบรรณ (ดูมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 4 เรื่อง ค่านิยมจรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ) บางทักษะแฝงเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการศึกษาแล้วจึงต้องเน้นชัดให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายได้พัฒนาทักษะนั้นได้อย่างไร

9. ทักษะที่เกี่ยวข้องสามารถทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีได้เปรียบกว่าคนอื่นในโลกการทำงาน และเป็นประโยชน์ตลอดเวลาที่ประกอบวิชาชีพ ไม่ใช่ว่าการพัฒนาทักษะทั้งหมดจะเกิดขึ้น ช่วงเวลาของการเตรียมตัวเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ บางทักษะอาจเน้นในการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
10. พื้นฐานที่ดีของการศึกษาทั่วไปแม้ว่าไม่ได้เป็นคำตอบของตัวเองแต่เป็นวิธีหนึ่งของการช่วยบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีให้เป็นบุคคลที่จิตใจมองภาพกว้าง คิดและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีผล และมีความสามารถที่จะสอบถาม แสดงออกทางความคิดเชิงเหตุและผลวิเคราะห์และแก้ไขภาวะวิกฤตได้ พื้นฐานเหล่านี้จะส่งเสริมให้บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีตัดสินใจได้ในบริบทของสังคมโดยใช้ดุลยพินิจได้เป็นอย่างดี และเกิดสมรรถนะทางวิชาชีพและโต้ตอบกับกลุ่มของคนที่มีความหลากหลายได้ รวมทั้งคิดแบบโลกาภิวัตน์และเริ่มกระบวนการเติบโตทางวิชาชีพ การได้มาซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญมากกว่าแค่การเรียนรู้
11. คำนิยามศัพท์และคำอธิบายคำศัพท์ที่สำคัญที่ใช้ในมาตรฐานนั้น เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน *แม่บทการศึกษาระหว่างประเทศ*

วันถือปฏิบัติ

12. ให้ถือปฏิบัติมาตรฐานฉบับนี้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป

ทักษะทางวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

13. บุคคลที่ต้องการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบไปด้วยทุกทักษะ ดังนี้

- (ก) ทักษะทางปัญญา
- (ข) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน
- (ค) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล
- (ง) ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และ

(จ) ทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ

14. ทักษะทางปัญญาจัดเป็น 6 ระดับ เมื่อเรียงตามความสำคัญจากน้อยไปมาก คือ ความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ (รวมความรู้จากหลายด้าน พยากรณ์และได้มาซึ่งข้อสรุป) และการประเมิน สิ่งสำคัญ คือ บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องบรรลุระดับสูงที่สุดของทักษะเหล่านี้ ณ ช่วงเวลาที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีทักษะทางปัญญาทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีสามารถแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจที่ดีแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรได้ ทักษะเหล่านี้มักได้มาจากการศึกษาทั่วไปในภาพกว้าง ทักษะทางปัญญาที่จำเป็นต้องประกอบด้วยทุกเรื่อง ดังนี้
- (ก) ความสามารถที่จะกำหนด ได้มา จัด และเข้าใจ สารสนเทศจากคน สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
  - (ข) วัดความสามารถที่จะสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์ และ
  - (ค) ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน
15. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งานประกอบด้วยทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ซึ่งรวมถึง
- (ก) ความชำนาญทางตัวเลข (การใช้คณิตศาสตร์และสถิติ) และความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
  - (ข) การวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง
  - (ค) การวัด
  - (ง) การรายงาน และ
  - (จ) ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ
16. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล คือ ทักษะคิดและพฤติกรรมของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี การพัฒนาทักษะเหล่านี้จะช่วยการเรียนรู้และการปรับคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ซึ่งรวมถึง
- (ก) การจัดการตนเอง
  - (ข) ความคิดริเริ่ม อิทธิพล และการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - (ค) ความสามารถที่จะเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด และจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา
  - (ง) ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง
  - (จ) พิจารณาการปรับใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ให้เข้ากับการตัดสินใจ
  - (ฉ) ความระมัดระวังสงสัยเชิงผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

17. ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทำงานร่วมกับคนอื่นในองค์กรได้ดี รับและส่งผ่านสารสนเทศได้ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ส่วนประกอบของทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารประกอบด้วย

- (ก) การทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง
- (ข) การทำงานเป็นทีม
- (ค) การปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่ต่างวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกัน
- (ง) การเจรจาเพื่อได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์ทางวิชาชีพ
- (จ) การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (ฉ) การนำเสนอ การพูดคุย การรายงาน และการปกป้องมุมมองของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพผ่านการเขียนและพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
- (ช) ฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน

18. ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจมีความสำคัญเพิ่มขึ้นต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งจะมีการเรียกร้องให้แสดงบทบาทเชิงรุกในการจัดการองค์กรในแต่ละวัน ในขณะที่ก่อนหน้านี้ บทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจถูกจำกัดอยู่เพียงแค่การเก็บและรวบรวมข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานอื่นนำไปใช้ แต่ในปัจจุบันที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้เข้าไปมีบทบาทกับหลายทีมงานมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีซึ่งต้องเข้าไปในทุกองค์ประกอบขององค์กรจะต้องมีความรู้ด้านธุรกิจมากขึ้นและตระหนักในเรื่องการเมืองและมีมุมมองแบบรอบโลก ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ รวมถึง

- (ก) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการโครงการ การจัดการบุคลากรและทรัพยากร และการตัดสินใจ
- (ข) ความสามารถที่จะจัดและแบ่งหน้าที่งาน ที่จะจูงใจและพัฒนาบุคลากร
- (ค) การมีภาวะผู้นำ
- (ง) การพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ

การศึกษาทั่วไป

19. โปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพทั้งหมดต้องได้รวมบางส่วนของการศึกษาทั่วไปด้วย

20. การศึกษาทั่วไปช่วยให้บุคคลได้มาซึ่งทักษะที่จำเป็นได้ (คู่มือมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง *ข้อกำหนดเพื่อเข้าเป็นโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี*) ข้อกำหนดของการศึกษาทั่วไปมีความแตกต่างกันไปในแต่ละโปรแกรม และในแต่ละประเทศ การศึกษาโดยทั่วไปเน้นการพัฒนาในสิ่งที่ไม่เกี่ยวกับวิชาชีพทั้งทักษะทางปัญญา ทักษะเฉพาะตัวบุคคล ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารและทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ
21. การศึกษาทั่วไปสามารถกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในอนาคต และเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาความเป็นวิชาชีพและการศึกษาทางบัญชีได้ และประกอบด้วย
- 1) ความเข้าใจในกระแสความคิดและเหตุการณ์ในอดีต วัฒนธรรมที่แตกต่างในโลกปัจจุบันและมุมมองกระแสโลก
  - 2) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์
  - 3) ความเข้าใจในความหลากหลายของความคิด เรื่องราว และความแตกต่างของเศรษฐกิจการเมือง และสังคม
  - 4) ประสบการณ์ในการถามและประเมินผลจากตัวเลข
  - 5) ความสามารถในการตั้งคำถาม แสดงออกได้ซึ่งการคิดอย่างมีเหตุผล และเข้าใจการคิดเชิงวิฤต
  - 6) การเข้าถึงศิลปะ วรรณกรรม และวิทยาศาสตร์
  - 7) การรับรู้ถึงค่านิยมเฉพาะตัวบุคคลและค่านิยมทางสังคม และของกระบวนการถามและแก้ปัญหา
  - 8) ประสบการณ์การใช้ดุลยพินิจอย่างมีค่านิยม
22. การศึกษาทั่วไปอาจเกิดขึ้นจากวิธีและสภาพที่แตกต่างกันไป การศึกษาทั่วไปอาจเกิดขึ้นในขั้นใดก็ได้ของโปรแกรมการศึกษาที่ได้คุณวุฒิและต้องผสมผสานกันไปในโปรแกรมทางวิชาชีพบัญชี ซึ่งรวมถึงวิชาการบัญชี การเงินและความรู้ที่เกี่ยวข้อง ความรู้ด้านองค์การและการจัดการธุรกิจ และความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (คู่มือมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ ฉบับที่ 2 เรื่อง *เนื้อหาของโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี*) การศึกษาทั่วไปนี้สามารถจะรวมเข้าไปในโปรแกรมการศึกษาที่ได้คุณวุฒิทางการบัญชีได้ โดยมีข้อกำหนดของการได้มาซึ่งทักษะที่สำคัญรวมอยู่ในโปรแกรม

23. บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจเรียนคุณวุฒิที่มีใช้ทางการบัญชีและได้มาซึ่งความรู้ที่จำเป็นของหัวข้อศึกษาทางวิชาชีพบัญชีผ่านการศึกษาเพื่อรับการทดสอบที่จัดโดยองค์กรวิชาชีพ บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจพัฒนาทักษะต่างๆ จากสถานที่ทำงานรวมเข้ากับการเรียนหรือการทดสอบซึ่งเมื่อรวมกันแล้วจะต้องได้ความรู้และทักษะทั่วไป และพัฒนาสมรรถนะและขีดความสามารถซึ่งรวมไปถึงความรู้ทางวิชาการเชิงปฏิบัติที่เป็นพื้นฐานจำเป็นเพื่อให้ได้คุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
24. การได้มาซึ่งทักษะต่างๆ เหล่านี้อาจแตกต่างกันไปตามข้อกำหนดของแต่ละองค์กรสมาชิกสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ การปรับใช้มาตรฐานฉบับนี้ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมที่แวดล้อมองค์กรสมาชิก และโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาที่มีอยู่ ดังนั้น ส่วนหนึ่งของการศึกษาทั่วไปอาจเกิดขึ้นในช่วงระหว่างหลังชั้นมัธยมศึกษาแต่ก่อนชั้นอุดมศึกษาได้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นายธกมล เกื้อกุลวงศ์
วัน เดือน ปี เกิด	19 มีนาคม 2522
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2544 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี บัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2545 - 2546 เจ้าหน้าที่บัญชี บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด(มหาชน) พ.ศ. 2546 - 2547 เจ้าหน้าที่บัญชี บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อุตสาหกรรม จำกัด พ.ศ. 2547 – ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่การตลาด ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) สาขาลำพูน